

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2002

Vyhlásené: 14. 6. 2002 Časová verzia predpisu účinná od: 15. 7.2005 do: 31. 8.2007

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

283

ZÁKON

zo 16. mája 2002

o cestovných náhradách

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

(1) Tento zákon upravuje poskytovanie cestovných náhrad, náhrad výdavkov a iných plnení (ďalej len „náhrada“) pri pracovných cestách, pri dočasnom pridelení na výkon práce k inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe (ďalej len „dočasné pridelenie“), pri vzniku pracovného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu (ďalej len „vznik pracovného pomeru“) a pri výkone práce v zahraničí

- a) zamestnancom v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu, ak osobitný predpis neustanovuje inak,¹⁾
- b) členom družstiev, ak podľa stanov podmienkou členstva je aj pracovný vzťah,
- c) fyzickým osobám činným na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ak je to dohodnuté,
- d) osobám, o ktorých to ustanovuje tento zákon.

(2) Tento zákon upravuje aj poskytovanie náhrad osobám,

- a) o ktorých to ustanovuje osobitný predpis,
- b) ktoré sú vymenované alebo zvolené do orgánov právnickej osoby a nie sú k právnickej osobe v pracovnoprávnom vzťahu, ak im nie sú poskytované náhrady podľa písmena a),
- c) ktoré plnia pre právnickú osobu alebo fyzickú osobu úlohy a nie sú k právnickej osobe alebo fyzickej osobe v pracovnoprávnom vzťahu ani v inom právnom vzťahu,^{1a)} ak je to dohodnuté.

(3) Tento zákon sa nevzťahuje na poskytovanie náhrad členom posádok námorných lodí počas nalodenia.²⁾

(4) Zamestnancovi nepatrí náhrada podľa tohto zákona, ak je mu preukázane poskytnutá inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou v rozsahu a vo výške podľa tohto zákona, alebo je mu poskytnutá na základe medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. Ak fyzická osoba alebo právnická osoba preukázane poskytne zamestnancovi náhradu čiastočne, zamestnávateľ poskytne zostávajúcu časť náhrady do rozsahu a výšky podľa tohto zákona.

(5) Zamestnancovi patrí náhrada za podmienok a podľa sadzieb uvedených v rozhodnutí Európskej komisie, ak je mu táto poskytnutá zamestnávateľom v Slovenskej republike z finančných prostriedkov Európskej únie na základe programov schválených Európskou komisiou alebo na základe medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

§ 2

Vymedzenie pojmov

(1) Pracovná cesta podľa tohto zákona je čas od nástupu zamestnanca na cestu na výkon práce do iného miesta, ako je jeho pravidelné pracovisko (odsek 3), vrátane výkonu práce v tomto mieste do skončenia tejto cesty. Pracovná cesta podľa tohto zákona je aj cesta, ktorá trvá od nástupu osoby uvedenej v § 1 ods. 2 na cestu na plnenie činností pre ňu vyplývajúcich z osobitného postavenia vrátane výkonu činností do skončenia tejto cesty.

(2) Zahraničná pracovná cesta podľa tohto zákona je čas pracovnej cesty (odsek 1) v zahraničí vrátane výkonu práce v zahraničí do skončenia tejto cesty.

(3) Pravidelné pracovisko podľa tohto zákona je miesto písomne dohodnuté so zamestnancom. Ak také miesto nie je dohodnuté, je pravidelným pracoviskom miesto výkonu práce dohodnuté v pracovnej zmluve alebo v dohodách o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Ak ide o zamestnancov, ktorým častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno ako pravidelné pracovisko dohodnúť aj miesto pobytu.³⁾ Ak má zamestnanec na základe dohody o vykonaní práce výkon práce v mieste mimo miesta pobytu, môže s ním zamestnávateľ v tejto dohode dohodnúť, že mu poskytne i pri ceste z miesta pobytu do miesta výkonu práce a späť náhrady ako pri pracovnej ceste.

(4) Rodina zamestnanca podľa tohto zákona je jeho manžel, vlastné deti, osvojené deti, deti zverené zamestnancovi do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu, vlastní rodičia, osvojiteľia, opatrovníci, pestúni, prípadne ďalšie osoby žijúce v domácnosti⁴⁾ so zamestnancom, ak majú pobyt³⁾ na území Slovenskej republiky.

(5) Zamestnávateľ podľa tohto zákona je zamestnávateľ podľa osobitného predpisu,⁵⁾ právnická osoba podľa § 1 ods. 2, fyzická osoba podľa § 1 ods. 2 písm. c) a zamestnávateľ podľa § 17.

(6) Zamestnanec podľa tohto zákona je osoba podľa § 1 ods. 1 a 2.

DRUHÁ ČASŤ

POSKYTOVANIE NÁHRAD

Náhrady pri pracovnej ceste

§ 3

(1) Zamestnávateľ vysielaajúci zamestnanca na pracovnú cestu písomne určí miesto jej nástupu, miesto výkonu práce, čas trvania, spôsob dopravy a miesto skončenia pracovnej cesty; môže určiť aj ďalšie podmienky pracovnej cesty. Zamestnávateľ je pritom povinný prihliadať na oprávnené záujmy zamestnanca.

(2) Zamestnávateľ môže zamestnancom, ktorým častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, určiť podmienky pracovnej cesty podľa odseku 1 jedným rozhodnutím

a) pre viacerých zamestnancov,

b) na viacero pracovných ciest zamestnanca.

§ 4

(1) Zamestnancovi vyslanému na pracovnú cestu patrí

- a) náhrada preukázaných cestovných výdavkov,
- b) náhrada preukázaných výdavkov za ubytovanie,
- c) stravné,
- d) náhrada preukázaných potrebných vedľajších výdavkov,
- e) náhrada preukázaných cestovných výdavkov za cesty na návštevu jeho rodiny do miesta pobytu³⁾ alebo medzi zamestnávateľom a zamestnancom vopred dohodnutého miesta pobytu rodiny na území Slovenskej republiky, ak podľa určených podmienok pracovná cesta trvá viac ako sedem po sebe nasledujúcich kalendárnych dní, a to každý týždeň, ak nie je v kolektívnej zmluve, prípadne v pracovnej zmluve alebo v inej písomnej dohode so zamestnancom dohodnutá táto náhrada za dlhší čas, najdlhšie však za jeden mesiac.

(2) Preukazovanie výdavkov podľa odseku 1 sa nevzťahuje na prípady, ak zamestnávateľ uzná výdavky zamestnancovi iným spôsobom ustanoveným týmto zákonom.

§ 5**Stravné**

(1) Zamestnancovi patrí stravné za každý kalendárny deň pracovnej cesty za podmienok ustanovených týmto zákonom. Suma stravného je ustanovená v závislosti od času trvania pracovnej cesty v kalendárnom dni, pričom čas trvania pracovnej cesty je rozdelený na časové pásma

- a) 5 až 12 hodín,
- b) nad 12 hodín až 18 hodín,
- c) nad 18 hodín.

(2) Sumu stravného pre časové pásma podľa odseku 1 ustanoví opatrenie, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“); opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia.⁶⁾

(3) Ak zamestnávateľ vyslaním na pracovnú cestu, ktorá trvá menej ako 5 hodín, neumožní zamestnancovi stravovať sa zvyčajným spôsobom, môže mu poskytnúť stravné až do sumy stravného ustanovenej pre časové pásmo 5 až 12 hodín.

(4) Ak zamestnanec, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, vykoná počas

- a) kalendárneho dňa viac pracovných ciest, z ktorých každá trvá menej ako 5 hodín, pričom celkový súčet trvania týchto pracovných ciest je 5 hodín a viac, patrí zamestnancovi stravné za celkový čas trvania týchto pracovných ciest,
- b) dvoch kalendárnych dní pracovnú cestu, ktorá trvá v každom kalendárnom dni menej ako 5 hodín a ktorá celkovo trvá najmenej 5 hodín, patrí zamestnancovi stravné v sume ustanovenej pre časové pásmo 5 až 12 hodín.

(5) So zamestnancom, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno v pracovnej zmluve alebo v dohode o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru dohodnúť odchylnu od tohto zákona podmienky na poskytovanie stravného, ako aj nižšie sumy stravného, najviac však o 25 % z ustanovenej sumy stravného; suma stravného sa zaokrúhli na celé koruny nahor.

(6) Ak má zamestnanec na pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie v celom rozsahu, zamestnávateľ mu stravné neposkytuje. Ak má zamestnanec na pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie čiastočne, zamestnávateľ stravné určené podľa odsekov 1, 2 alebo 5 kráti o 25 % za bezplatne poskytnuté raňajky, o 40 % za bezplatne poskytnutý obed a o 35 % za bezplatne poskytnutú večeru z ustanovenej sumy stravného pre časové pásmo nad 18 hodín alebo z najvyššej dohodnutej sumy stravného podľa odseku 5; miera krátenia stravného vyjadrená v menovitej hodnote sa zaokrúhli na celé koruny nahor.

(7) Ak je pri pracovnej ceste v účtovnom doklade preukázané poskytnutie raňajok, zamestnávateľ poskytuje zamestnancovi stravné určené podľa odsekov 1, 2, 5 alebo 6 znížené o

- a) preukázanú sumu za raňajky alebo
- b) 25 %, ak preukázaná suma výdavku za poskytnuté raňajky je vyššia ako 25 % zo stravného určeného podľa odsekov 1, 2, 5 alebo 6 alebo ak suma výdavku za poskytnuté raňajky nie je vyčíslená.

§ 6

Náhrady pri dočasnom pridelení a pri vzniku pracovného pomeru

(1) Zamestnancovi patria počas dočasného pridelenia⁷⁾ náhrady najviac v rozsahu a do výšky ako pri pracovnej ceste, ak je dočasne pridelený mimo obce miesta jeho pravidelného pracoviska alebo pobytu;⁸⁾ tieto náhrady nepatria zamestnancovi, ak je dočasne pridelený agentúrou dočasného zamestnávania podľa osobitného predpisu⁹⁾ na výkon práce na území Slovenskej republiky.

(2) Zamestnávateľ môže pri vzniku pracovného pomeru⁸⁾ poskytovať náhrady zamestnancovi ako pri pracovnej ceste až v rozsahu a do výšky ustanovenej v § 4 a 5; o poskytovaní náhrad môže zamestnávateľ rozhodnúť najneskôr do 90 kalendárnych dní od vzniku pracovného pomeru.

(3) Zamestnancovi, ktorému sa poskytuje stravné podľa odsekov 1 a 2 a ktorý je v tom čase vyslaný na pracovnú cestu, poskytuje zamestnávateľ náhradu, ktorá je pre zamestnanca výhodnejšia.

(4) V prípadoch uvedených v odsekoch 1 a 2 môže zamestnávateľ poskytnúť zamestnancovi aj náhradu preukázaných sťahovacích výdavkov.

§ 7

Náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách

(1) Ak sa zamestnanec písomne dohodne so zamestnávateľom, že pri pracovnej ceste použije cestné motorové vozidlo okrem cestného motorového vozidla zamestnávateľa, patrí mu základná náhrada za každý 1 km jazdy (ďalej len „základná náhrada“) a náhrada za spotrebované pohonné látky.

(2) Sumu základnej náhrady pre jednostopové vozidlá a trojkolky a pre osobné cestné motorové vozidlá podľa odseku 1 ustanoví opatrenie, ktoré vydá ministerstvo; opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia.⁶⁾ Pri použití prívesu k osobnému cestnému motorovému vozidlu sa základná náhrada zvýši o 15 %.

(3) Sumu základnej náhrady pri nákladných automobiloch a autobusoch dohodne zamestnávateľ so zamestnancom.

(4) Náhrada za spotrebované pohonné látky patrí zamestnancovi podľa cien pohonných látok platných v čase použitia cestného motorového vozidla, prepočítaných podľa spotreby pohonných

látok (ďalej len „spotreba“) uvedenej v technickom preukaze cestného motorového vozidla takto:

- a) ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba len podľa príslušnej slovenskej technickej normy, na výpočet sa použije spotreba podľa tejto normy; pri jazde cestného motorového vozidla v meste sa spotreba určená podľa slovenskej technickej normy zvýši o 40 %,
- b) ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba podľa slovenskej technickej normy aj predpisu EHK alebo len podľa predpisu EHK, na výpočet sa použije spotreba podľa predpisu EHK vypočítaná aritmetickým priemerom; pri jazde cestného motorového vozidla v meste sa použije spotreba určená na jazdu v meste,
- c) ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba podľa smerníc ES, na výpočet sa použije spotreba zodpovedajúca príslušnému cyklu premávky alebo kombinácii jednotlivých cyklov premávky uvedených v príslušnej smernici ES, odvodených od konkrétneho režimu jazdy cestného motorového vozidla,
- d) ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba podľa inej normy, na výpočet sa použije spotreba určená na rýchlostný režim jazdy cestného motorového vozidla zodpovedajúci prevažujúcim podmienkam pracovnej cesty.

(5) Ak je pohonnou látkou plyn alebo plyn v kombinácii s inou pohonnou látkou, spôsob výpočtu náhrad za spotrebované pohonné látky za jednotlivé pohonné látky dohodne zamestnávateľ so zamestnancom na základe podmienok pracovnej cesty, cien pohonných látok platných v čase použitia cestného motorového vozidla a spotreby. Ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba oboch pohonných látok podľa smerníc ES, pri dohode medzi zamestnancom a zamestnávateľom sa prihliadne aj na túto spotrebu.

(6) Ak technický preukaz cestného motorového vozidla údaje o spotrebe neobsahuje, na výpočet sa použije spotreba podľa technického preukazu cestného motorového vozidla rovnakého typu, s rovnakým objemom valcov motora a s rovnakým druhom pohonnej látky.

(7) Výsledná suma základnej náhrady a výsledná suma náhrady za spotrebované pohonné látky sa zaokrúhľuje na celé koruny nahor.

(8) Zamestnávateľ môže so zamestnancom písomne dohodnúť poskytovanie náhrady za použitie cestného motorového vozidla v sume zodpovedajúcej cene cestovného lístka pravidelnej verejnej dopravy.

§ 8

Úprava súm náhrad

(1) Sumy stravného pre časové pásma podľa § 5 ods. 1 a 2 a sumy základných náhrad za používanie cestných motorových vozidiel podľa § 7 ods. 1 a 2 upravuje ministerstvo opatrením na základe údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky (ďalej len „štatistický úrad“) o indexe cien jedál a nealkoholických nápojov v reštauračnom stravovaní a o indexe cien položiek spojených s nákupom a prevádzkou motorových vozidiel. Úprava súm sa vykoná, ak rozdiel kumulatívneho indexu cien za príslušný kalendárny mesiac a hodnoty základne je najmenej 10 %; sumy náhrad sa upravujú o percento príslušného rozdielu. Kumulatívny index cien za príslušný kalendárny mesiac sa vypočíta ako súčin koeficientov medzimesačných indexov a hodnoty základne. Hodnota základne, za ktorú sa považuje príslušný kalendárny mesiac, podľa ktorého bola naposledy opatrením podľa § 5 ods. 2 a § 7 ods. 2 upravená suma náhrad, je 100 %. Upravené sumy náhrad podľa prvej vety patria zamestnancovi od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom boli zverejnené.

(2) Sumy stravného sa zaokrúhľujú na celé koruny nahor. Sumy základných náhrad za používanie cestných motorových vozidiel sa zaokrúhľujú na desiatky halierov nahor.

§ 9**Iné náhrady a vyššie náhrady**

Zamestnávateľ, ktorý nie je rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou⁹⁾ okrem príspevkovej organizácie, ktorej objem výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania je vyšší ako príspevok zriaďovateľa, a zamestnávateľ, ktorý je obcou alebo vyšším územným celkom, ak sú zamestnanci obce alebo vyššieho územného celku odmeňovaní podľa osobitného predpisu,¹⁰⁾ môže poskytovať zamestnancom aj iné náhrady súvisiace s pracovnou cestou, s dočasným pridelením, so vznikom pracovného pomeru a s výkonom práce v zahraničí a vyššie náhrady, ako ustanovuje tento zákon. Zamestnávateľ môže poskytovanie týchto náhrad dohodnúť v kolektívnej zmluve, v pracovnej zmluve alebo v inej písomnej dohode alebo ich určiť vo vnútornom predpise.

TRETIA ČASŤ**NÁHRADY PRI ZAHRANIČNÝCH PRACOVNÝCH CESTÁCH****§ 10**

Na poskytovanie náhrad pri zahraničných pracovných cestách vrátane iných náhrad a vyšších náhrad sa vzťahujú ustanovenia § 3 až 9, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 11**Poistenie liečebných nákladov v zahraničí**

Zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste patrí náhrada preukázaných výdavkov za poistenie nevyhnutných liečebných nákladov v zahraničí; táto náhrada zamestnancovi nepatrí, ak ho takto poistil zamestnávateľ.

§ 11a**Náhrada výdavkov za povinné očkovanie a odporúčané očkovanie**

Zamestnancovi, ktorý je vyslaný na zahraničnú pracovnú cestu do tropických oblastí alebo do inak zdravotne obťažných oblastí, patrí náhrada preukázaných výdavkov za povinné očkovanie a za očkovanie odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou alebo Úradom verejného zdravotníctva.

§ 12**Náhrada výdavkov za cesty na návštevu rodiny**

Ak sa zamestnanec so zamestnávateľom pri vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu písomne dohodne na návšteve rodiny zamestnanca v mieste jej pobytu³⁾ alebo v dohodnutom mieste pobytu rodiny na území Slovenskej republiky, patrí zamestnancovi náhrada písomne dohodnutých výdavkov, najviac v rozsahu, do výšky a za podmienok ako pri zahraničnej pracovnej ceste. Ustanovenie § 4 ods. 1 písm. e) sa nevzťahuje na cesty na návštevu rodiny zamestnanca vyslaného na zahraničnú pracovnú cestu.

§ 13**Stravné**

(1) Pri zahraničnej pracovnej ceste zamestnancovi patrí za každý kalendárny deň zahraničnej pracovnej cesty za podmienok ustanovených týmto zákonom stravné v cudzej mene. Stravné v cudzej mene je ustanovené v závislosti od času trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky v kalendárnom dni, pričom čas trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo

územia Slovenskej republiky je rozdelený na časové pásma

- a) do 6 hodín vrátane,
- b) nad 6 hodín až 12 hodín,
- c) nad 12 hodín.

(2) Základné sadzby stravného v cudzej mene ustanoví opatrenie, ktoré vydá Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) vždy pre nasledujúci kalendárny rok tak, aby nadobudlo účinnosť 1. januára príslušného kalendárneho roka; v priebehu kalendárneho roka základné sadzby stravného v cudzej mene upraví ministerstvo financií, ak zmena úrovne cien vo verejných stravovacích zariadeniach v jednotlivých krajinách dosiahne od poslednej úpravy aspoň 10 %. Opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia.⁶⁾

(3) Základné sadzby stravného v cudzej mene podľa odseku 2 pre jednotlivé krajiny ustanoví ministerstvo financií na základe návrhu Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zahraničných vecí“) vypracovaného podľa podkladov zastupiteľských úradov o cenách jedál a nealkoholických nápojov vo verejných stravovacích zariadeniach v jednotlivých krajinách alebo s využitím štatistických údajov Medzinárodného menového fondu, Organizácie Spojených národov alebo iných medzinárodných finančných štatistických údajov.

(4) Ak zahraničná pracovná cesta mimo územia Slovenskej republiky trvá v kalendárnom dni

- a) do 6 hodín vrátane, patrí zamestnancovi stravné vo výške 25 % zo základnej sadzby stravného,
- b) nad 6 hodín až 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné vo výške 50 % zo základnej sadzby stravného,
- c) nad 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné v sume základnej sadzby stravného.

(5) Stravné v cudzej mene za kalendárny deň poskytne zamestnávateľ zamestnancovi v mene a vo výške stravného ustanoveného pre krajinu, v ktorej zamestnanec strávi v kalendárnom dni najviac hodín. Ak zamestnanec strávi v kalendárnom dni rovnaký počet hodín vo viacerých krajinách, zamestnávateľ poskytne stravné v cudzej mene, ktoré je pre zamestnanca výhodnejšie.

(6) So zamestnancom, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno dohodnúť v pracovnej zmluve alebo v dohode o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru odchylné od tohto zákona podmienky na poskytovanie stravného v cudzej mene, ako aj nižšie stravné, ako je ustanovené v odseku 4, najviac však o 25 %.

(7) Ak má zamestnanec na zahraničnej pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie v celom rozsahu, zamestnávateľ mu stravné neposkytuje. Ak má zamestnanec na zahraničnej pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie čiastočne, zamestnávateľ stravné určené podľa odsekov 1 až 6 kráti o 25 % za bezplatne poskytnuté raňajky, o 40 % za bezplatne poskytnutý obed a o 35 % za bezplatne poskytnutú večeru z ustanovenej sumy stravného pre časové pásmo nad 12 hodín alebo z najvyššej dohodnutej sumy stravného podľa odseku 6.

(8) Ak je pri zahraničnej pracovnej ceste v doklade o ubytovaní zamestnanca preukázané poskytnutie raňajok, zamestnávateľ mu poskytuje stravné v cudzej mene určené podľa odsekov 1 až 7, znížené o

- a) preukázanú sumu za poskytnuté raňajky alebo
- b) 25 %, ak preukázaná suma výdavku za poskytnuté raňajky je vyššia ako 25 % zo stravného určeného podľa odsekov 1 až 5 alebo ak suma výdavku za poskytnuté raňajky nie je vyčíslená.

§ 14**Vreckové**

Zamestnávateľ poskytne zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste popri náhrade preukázaných potrebných vedľajších výdavkov [§ 4 ods. 1 písm. d)] vreckové v cudzej mene vo výške od 5 % do 40 % stravného ustanoveného podľa § 13 ods. 4 a 5.

§ 15**Náhrada výdavkov za pohonné látky**

Pri poskytovaní náhrad za používanie cestných motorových vozidiel podľa § 7 patrí zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste náhrada za spotrebované pohonné látky v cudzej mene za kilometre prejazdené v zahraničí nad 350 km, ak sa s prihliadnutím na technické parametre cestného motorového vozidla zamestnávateľ písomne nedohodne so zamestnancom na dlhšej vzdialenosti.

§ 16**Vylúčenie súbehu náhrad poskytovaných v slovenskej mene a v cudzej mene**

(1) Pri zahraničnej pracovnej ceste patrí zamestnancovi za čas pracovnej cesty na území Slovenskej republiky stravné v slovenskej mene v rozsahu a za podmienok ustanovených v § 5; ak zamestnávateľ neumožní zamestnancovi stravovať sa zvyčajným spôsobom, môže uplatniť § 5 ods. 3.

(2) Pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína a končí na území Slovenskej republiky, je na vznik nároku na náhrady poskytované v cudzej mene rozhodujúci čas prechodu slovenskej štátnej hranice, odlet a prílet lietadla podľa letového poriadku alebo príchod a odchod lode z prístavu, v ktorom sa vykonáva vstupná alebo výstupná colná kontrola a pasová kontrola.

(3) Pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína a končí v zahraničí, sú na vznik nároku na náhrady poskytované v cudzej mene rozhodujúce podmienky pracovnej cesty určené zamestnávateľom (§ 3); obmedzenie podľa § 15 v tomto prípade neplatí.

(4) Pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína na území Slovenskej republiky a končí sa v zahraničí, a pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína v zahraničí a končí sa na území Slovenskej republiky, na posúdenie rozhodujúcich časov na vznik nároku na náhrady poskytované v cudzej mene sa primerane uplatnia ustanovenia odsekov 2 a 3.

§ 17**Zahraníčne pracovné cesty vykonávané na základe dohôd o vzájomnej výmene zamestnancov**

(1) V dohode o vzájomnej výmene zamestnancov môže zamestnávateľ, ktorý zamestnanca vysiela so zamestnávateľom, ku ktorému je zamestnanec vysielať, dohodnúť poskytovanie bezplatného ubytovania, stravného alebo bezplatného stravovania, vreckového a náhrady cestovných výdavkov za cesty súvisiace s výkonom práce.

(2) Cestovné výdavky za cesty zo sídla zamestnávateľa, ktorý zamestnanca vysiela na pracovnú cestu, do sídla zamestnávateľa v zahraničí a späť, náhradu preukázaných výdavkov za poistenie liečebných nákladov v zahraničí, náhradu preukázaných výdavkov za povinné očkovanie a odporúčané očkovanie a náhradu výdavkov za cesty na návštevu rodiny uhrádza vysielať zamestnávateľ, ak sa zamestnávateľia nedohodnú inak.

(3) Slovenskému zamestnancovi vyslanému do zahraničia patrí stravné v cudzej mene podľa § 13

ods. 4 a 5.

(4) Zahraničnému zamestnancovi vyslanému do Slovenskej republiky patrí za každý kalendárny deň stravné v sume trojnásobku sumy stravného ustanoveného pre pracovné cesty na území Slovenskej republiky v časovom pásme nad 18 hodín a vreckové vo výške od 5 % do 40 % ustanoveného stravného. V prípade, že pracovná cesta zahraničného zamestnanca netrvá celý kalendárny deň, patrí zamestnancovi pomerná suma stravného v závislosti od dĺžky trvania pracovnej cesty v kalendárnom dni; suma stravného sa zaokrúhli na celé koruny nahor.

ŠTVRTÁ ČASŤ NÁHRADY PRI VÝKONE PRÁCE V ZAHRANIČÍ

§ 18

Zamestnancovi s miestom výkonu práce dohodnutom v pracovnej zmluve v zahraničí patrí za dni cesty do miesta výkonu práce v zahraničí a späť a pri pracovných cestách v zahraničí náhrada výdavkov ako pri zahraničnej pracovnej ceste. Ak zamestnanca nasledujú do miesta výkonu práce v zahraničí aj osoby, ktoré sa považujú za rodinu zamestnanca (§ 2 ods. 4), možno zamestnancovi poskytnúť za dni cesty do tohto miesta a späť náhradu preukázaných cestovných výdavkov, preukázaných ubytovacích výdavkov a preukázaných potrebných vedľajších výdavkov, ktoré vznikli týmto osobám. To sa nevzťahuje na zamestnanca s denným návratom do miesta pobytu.

Náhrady pri výkone práce v zahraničí zamestnancovi, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis

§ 19

(1) Zamestnancovi s miestom výkonu práce v zahraničí, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis,¹³⁾ ak predpokladaný čas výkonu práce v zahraničí je dlhší ako šesť kalendárnych mesiacov (ďalej len „dočasné vyslanie“) za podmienok ustanovených týmto zákonom patrí náhrada

- a) výdavkov spojených s pobytom manžela,
- b) výdavkov spojených s pobytom detí,
- c) výdavkov spojených s prepravou vecí,
- d) výdavkov spojených s doplnením šatníka,
- e) výdavkov spojených so zabezpečením vzdelávania detí zamestnanca,
- f) liečebných výdavkov,
- g) výdavkov spojených s evakuáciou,
- h) výdavkov za prepravu telesných pozostatkov.

(2) Zamestnancovi podľa odseku 1 sa za podmienok ustanovených týmto zákonom ďalej poskytnú plnenia

- a) zdravotné poistenie,
- b) byt so štandardným vybavením alebo iné primerané ubytovanie.

(3) Zamestnancovi podľa odseku 1 patrí za dni cesty do miesta dočasného vyslania a späť a pri pracovných cestách v zahraničí náhrada výdavkov ako pri zahraničnej pracovnej ceste. Ak zamestnanca nasledujú do miesta dočasného vyslania aj manžel a deti zamestnanca, možno zamestnancovi poskytnúť za dni cesty do tohto miesta a späť náhradu preukázaných cestovných výdavkov, preukázaných ubytovacích výdavkov a preukázaných potrebných vedľajších výdavkov, ktoré im vznikli.

(4) Zamestnancovi podľa odseku 1 nepatrí stravné a vreckové za pracovné cesty v trvaní do šiestich hodín vrátane v krajine jeho dočasného vyslania.

(5) Zamestnancovi podľa odseku 1, ktorý je vedúci diplomatickej misie¹⁴⁾ na úrovni veľvyslanca, vyslanca a chargé d'affaires ad interim, patrí náhrada preukázaných cestovných výdavkov a preukázaných výdavkov za ubytovanie manžela, ak podľa štátneho protokolu prijímajúcej krajiny je žiaduce, aby sa na zahraničnej pracovnej ceste zamestnanca zúčastnil po schválení zamestnávateľom na základe písomného pozvania aj jeho manžel.

(6) Zamestnancovi podľa odseku 1 možno poskytnúť aj ďalšie náhrady podľa tohto zákona.

(7) Ak manžel zamestnanca podľa odseku 1 je počas toho istého času dočasne vyslaný na to isté miesto výkonu práce v zahraničí, plnenie podľa odseku 2 písm. b) a náhrady a plnenia poskytované na dieťa podľa odseku 1 písm. b), c), e) až h) a odseku 2 písm. a) patria za podmienok ustanovených týmto zákonom len jednému z nich.

§ 20

Náhrada výdavkov spojených s pobytom manžela

(1) Zamestnancovi, ktorého manžel nasleduje do miesta dočasného vyslania, patrí náhrada výdavkov spojených s pobytom manžela mesačne vo výške 20 % z časti platu poskytnutej zamestnancovi v peňažných prostriedkoch v cudzej mene vypočítanej podľa osobitných predpisov.^{14a)}

(2) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov podľa odseku 1 len za obdobie, počas ktorého sa manžel zdržiava v krajine dočasného vyslania. Náhrada sa poskytne aj za obdobie, keď manžel sprevádza zamestnanca na pracovnej ceste v zahraničí.

(3) Zamestnancovi nepatrí náhrada podľa odseku 1, ak manžel má na území Slovenskej republiky príjem zo závislej činnosti,^{14b)} podniká alebo vykonáva inú samostatnú zárobkovú činnosť^{14c)} okrem príjmov z prenájmu nehnuteľností a z prenájmu hnutelných vecí, ktoré sa prenajímajú ako príslušenstvo nehnuteľnosti; zamestnancovi náhrada ďalej nepatrí, ak manžel vykonáva uvedené činnosti v zahraničí. Obmedzenie sa nevzťahuje na publicistickú činnosť a literárnu činnosť, na správu vlastného majetku, na správu majetku svojich maloletých detí, na správu majetku osoby, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, alebo na správu majetku osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony.

(4) Ak manžel uzavrie so zamestnávateľom zamestnanca pracovný pomer na kratší pracovný čas, náhrada podľa odseku 1 sa kráti úmerne k dĺžke pracovného času. Ak ide o uzavretie dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru, náhrada podľa odseku 1 sa nekráti.

§ 21

Náhrada výdavkov spojených s pobytom dieťaťa

(1) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov spojených s pobytom dieťaťa za každé dieťa, ktoré ho nasleduje do miesta dočasného vyslania mesačne vo výške 10 % z časti platu poskytnutej zamestnancovi v peňažných prostriedkoch v cudzej mene vypočítanej podľa osobitných predpisov.^{14a)}

(2) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov podľa odseku 1 len za obdobie, počas ktorého sa dieťa zdržiava v krajine dočasného vyslania zamestnanca.

§ 22**Náhrada výdavkov spojených s prepravou vecí**

(1) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov spojených s prepravou osobných vecí zamestnanca, manžela a detí zo Slovenskej republiky do miesta dočasného vyslania a späť do Slovenskej republiky, a to najviac do hmotnostného limitu 1 000 kg. Pri preprave osobných vecí liftvanom je hmotnostný limit 1 400 kg.

(2) Zamestnávateľ určí hmotnostný limit prepravovaných vecí, spôsob prepravy a môže určiť aj ďalšie podrobnosti prepravy. V prípade, že dopravca určí úhradu za prepravu v objemových jednotkách, považuje sa 1 m³ za 200 kg.

(3) Zamestnancovi na základe písomnej žiadosti a so súhlasom zamestnávateľa patrí okrem náhrady výdavkov spojených s prepravou osobných vecí aj náhrada výdavkov spojených s prepravou štandardného vybavenia bytu. Hmotnostný limit pre prepravu osobných vecí a štandardného vybavenia bytu určí zamestnávateľ v závislosti od veľkosti primeraného bytu, najviac však do 8 000 kg alebo 40 m³.

(4) Zamestnancovi patrí náhrada preukázaných výdavkov za zhotovenie primeraného prepravného obalu, preukázaných výdavkov za správne poplatky spojené s prepravou a za poistenie prepravovaného majetku najviac do 300 000 Sk celkovej hodnoty prepravovaného majetku v prípade prepravy osobných vecí a najviac do 700 000 Sk celkovej hodnoty prepravovaného majetku v prípade prepravy osobných vecí spolu so štandardným vybavením bytu.

§ 23**Náhrada výdavkov spojených s doplnením šatníka**

Zamestnancovi patrí pri prvom dočasnom vyslaní jednorazová náhrada preukázaných zvýšených výdavkov spojených s doplnením jeho šatníka a obuvi. Táto náhrada sa vyplatí v slovenskej mene v sume dvojnásobku jeho funkčného platu priznaného na dočasné vyslanie, určeného pred rozdelením platu na časť platu v slovenskej mene a na časť platu v cudzej mene.

§ 24**Náhrada výdavkov spojených so zabezpečením vzdelávania detí zamestnanca**

(1) Zamestnancovi patrí náhrada preukázaných účelne vynaložených výdavkov na školné, zápisné, skúšobné a na školské učebnice, prípadne iných porovnateľných výdavkov, ak nemá možnosť zabezpečiť pre dieťa vhodné bezplatné základné vzdelanie¹⁵⁾ alebo vhodné bezplatné stredoškolské vzdelanie¹⁵⁾ v mieste dočasného vyslania. Možnosť zabezpečenia vhodného bezplatného základného vzdelania alebo vhodného bezplatného stredoškolského vzdelania posúdi zamestnávateľ na základe písomnej žiadosti doplnenej o vyjadrenie príslušného zastupiteľského úradu. Účelnosť vynaložených výdavkov na školné, zápisné, skúšobné a na školské učebnice, prípadne iných porovnateľných výdavkov posúdi zamestnávateľ.

(2) Zamestnancovi nepatrí náhrada ďalších výdavkov súvisiacich so zabezpečením vzdelania, napríklad za individuálnu výučbu, nepovinné predmety a pomôcky, školskú rovnošatu, stravovanie, poistné, cestovné do školy a späť, školské akcie a výlety.

(3) Ak je súčasťou základného vzdelania v zahraničí prípravný ročník do základnej školy, môže zamestnávateľ zamestnancovi poskytnúť náhradu preukázaných účelne vynaložených výdavkov aj na jeho absolvovanie.

§ 25**Náhrada liečebných výdavkov**

(1) Zamestnancovi patrí náhrada liečebných výdavkov za nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť poskytnutú v zahraničí jemu, manželovi a deťom. Náhrada je určená rozdielom medzi preukázanými výdavkami vynaloženými na nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť a sumou, ktorú zdravotná poisťovňa uhradila podľa osobitných predpisov.¹⁶⁾ Podľa tohto zákona sa nepovažujú za výdavky za nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť výdavky súvisiace s pôrodom po 36. týždni tehotenstva.

(2) Zamestnancovi náhrada výdavkov podľa odseku 1 nepatrí za výdavky spojené so zdravotnou starostlivosťou poskytnutou v období čerpania riadnej dovolenky zamestnanca okrem čerpania dovolenky v krajine dočasného vyslania.

(3) Ak zamestnankyňa neodcestuje porodiť do Slovenskej republiky, patrí jej náhrada preukázaných výdavkov súvisiacich s pôrodom, najviac do sumy obvyklých výdavkov na cestu do Slovenskej republiky a späť. Takáto náhrada patrí aj zamestnancovi v prípade, že jeho manželka neodcestuje porodiť do Slovenskej republiky.

(4) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných výdavkov za preventívnu starostlivosť¹⁷⁾ a povinné očkovanie dieťaťa¹⁸⁾ do šiesteho roku veku dieťaťa.

(5) Tehotnej zamestnankyni možno poskytnúť náhradu preukázaných výdavkov za preventívnu starostlivosť¹⁷⁾ počas trvania tehotenstva, najdlhšie do skončenia 36. týždňa tehotenstva. Takúto náhradu možno poskytnúť aj zamestnancovi za preventívnu starostlivosť o jeho tehotnú manželku.

(6) Ak predpokladaná suma liečebných výdavkov za nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť presahuje 50 000 Sk, možno zamestnancovi poskytnúť preddavok na jej úhradu; § 36 ods. 1 sa v tomto prípade nepoužije. V prípade, že zdravotná poisťovňa neposúdila poskytnutú zdravotnú starostlivosť ako nevyhnutnú a neodkladnú, je zamestnanec povinný poskytnutý preddavok vrátiť do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa dozvedel o rozhodnutí zdravotnej poisťovne.

§ 25a

Zamestnancovi nepatrí náhrada liečebných výdavkov podľa § 25, ak zamestnanec, manžel a deti zamestnanca sú počas dočasného vyslania zdravotne poistení v cudzine;¹⁹⁾ zamestnanca, manžela a deti zamestnanca počas dočasného vyslania zdravotne poistí zamestnávateľ. Zamestnanec sa zúčastňuje na zdravotnom poistení vo výške podľa osobitného predpisu.^{19a)} Zamestnanec sa zúčastňuje na zdravotnom poistení za manžela, ktorý nasleduje zamestnanca do miesta dočasného vyslania vo výške 4 % z minimálnej mzdy.^{19b)} Podrobnosti spoluúčasti zamestnanca na zdravotnom poistení za seba a za manžela, ktorý ho nasleduje do miesta dočasného vyslania, určí zamestnávateľ vo vnútornom predpise.

§ 26**Náhrada výdavkov spojených s evakuáciou**

(1) Zamestnancovi patrí náhrada preukázaných cestovných výdavkov, preukázaných ubytovacích výdavkov a preukázaných potrebných vedľajších výdavkov súvisiacich s evakuáciou, ak zamestnávateľ rozhodne z bezpečnostných dôvodov o evakuácii.

(2) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu výdavkov podľa odseku 1, ktoré vznikli jeho manželovi a deťom.

§ 27**Náhrada výdavkov za prepravu telesných pozostatkov**

Zamestnancovi patrí jednorazová náhrada preukázaných výdavkov na prepravu telesných pozostatkov na územie Slovenskej republiky v prípade smrti manžela alebo dieťaťa. Pozostalým patrí jednorazová náhrada preukázaných výdavkov na prepravu telesných pozostatkov na územie Slovenskej republiky v prípade smrti zamestnanca, ak k smrti nedošlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s nimi.

§ 28**Náhrada iných výdavkov**

(1) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cestu do Slovenskej republiky a späť na účely dovolenky, lekárskej prehliadky, pôrodu, z dôvodu choroby alebo úrazu a účasti na pohrebe člena rodiny (§ 2 ods. 4).

(2) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cesty podľa odseku 1, ktoré vznikli jeho manželovi a deťom.

(3) Zamestnancovi, ktorý je dočasne vyslaný do tropických oblastí alebo inak zdravotne obťažných oblastí, patrí náhrada preukázaných výdavkov, ktoré jemu, manželovi a deťom vznikli za povinné očkovanie a za očkovanie odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou alebo Úradom verejného zdravotníctva.

(4) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cestu dieťaťa z miesta dočasného vyslania zamestnanca do Slovenskej republiky bezprostredne po skončení štúdia na strednej škole.¹⁵⁾

(5) Zamestnancovi možno poskytnúť jedenkrát ročne náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cestu dieťaťa študujúceho na základnej škole¹⁵⁾ alebo strednej škole¹⁵⁾ v Slovenskej republike zo Slovenskej republiky do miesta dočasného vyslania zamestnanca a späť.

(6) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu za škodu, ktorá vznikla jemu, manželovi a deťom, najmä v dôsledku vojnových udalostí, vzbúr, nepokojov alebo prírodných katastrof.

§ 29

(1) Náhrada výdavkov a plnení podľa § 19 až 28, 30, 32a a 33a okrem náhrad preukázaných cestovných výdavkov za cestu do Slovenskej republiky a späť z dôvodu účasti na pohrebe člena rodiny sa zamestnancovi, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis¹³⁾ za podmienok ustanovených týmto zákonom, poskytujú aj za manžela a dieťa zamestnanca, ak majú pobyt³⁾ na území Slovenskej republiky; dieťaťom zamestnanca na účely tohto ustanovenia je vlastné dieťa, osvojené dieťa, dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosti rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu a tiež takéto dieťa manžela až do skončenia strednej školy,¹⁵⁾ najdlhšie však do dovŕšenia 21 rokov veku.

(2) Zamestnancovi sa náhrada výdavkov podľa § 22, § 24 až 28, 31 a 33a poskytne v mene, v ktorej boli výdavky uhradené. Po dohode so zamestnancom možno náhradu poskytnúť aj v inej cudzej mene alebo v slovenskej mene. Prepočet slovenskej meny na cudziu menu a naopak sa vykoná kurzom podľa osobitného predpisu.^{19c)}

(3) Zamestnanec je povinný najneskôr do 50 kalendárnych dní odo dňa príchodu do miesta dočasného vyslania alebo odo dňa skončenia pracovnej cesty v zahraničí doručiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad a plnení; lehoty na vyúčtovanie pracovných

ciest ustanovené v § 36 ods. 3 sa v tomto prípade nepoužijú. Zamestnávateľ určí lehotu na doručenie písomných dokladov pre jednotlivé krajiny vo vnútornom predpise.

(4) Zamestnávateľ je povinný najneskôr do 50 kalendárnych dní odo dňa doručenia písomných dokladov podľa odseku 3 vykonať vyúčtovanie náhrad a plnení a uspokojiť nároky zamestnanca; lehoty na vyúčtovanie pracovných ciest ustanovené v § 36 ods. 4 sa v tomto prípade nepoužijú. Zamestnávateľ určí lehotu na vyúčtovanie náhrad a plnení a na uspokojenie nárokov zamestnanca pre jednotlivé krajiny vo vnútornom predpise.

(5) Zamestnanec je povinný najneskôr do 15 pracovných dní odo dňa príchodu do miesta výkonu práce na území Slovenskej republiky predložiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad; lehoty na vyúčtovanie pracovných ciest ustanovené v § 36 ods. 3 sa v tomto prípade nepoužijú.

(6) Zamestnávateľ je povinný do 15 pracovných dní odo dňa predloženia písomných dokladov podľa odseku 5 vykonať vyúčtovanie náhrad a uspokojiť nároky zamestnanca; lehoty na vyúčtovanie pracovných ciest ustanovené v § 36 ods. 4 sa v tomto prípade nepoužijú.

§ 30

Poskytnutie bytu so štandardným vybavením alebo primeraného ubytovania

(1) Zamestnávateľ zabezpečí zamestnancovi byt so štandardným vybavením alebo dočasne primerané ubytovanie pre neho, manžela a deti.

(2) Rozsah štandardného vybavenia bytu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo zahraničných vecí. Ak bola zamestnancovi poskytnutá náhrada výdavkov spojených s prepravou štandardného vybavenia bytu (§ 22 ods. 3), štandardné vybavenie bytu od zamestnávateľa mu nepatrí.

(3) Zamestnancovi môže byť poskytnuté nadštandardné vybavenie bytu za úhradu.

§ 31

Náhrada časti výdavkov za služby spojené s užívaním bytu

Zamestnancovi, ktorý vykonáva prácu v tropických oblastiach alebo inak zdravotne obťažných oblastiach, môže zamestnávateľ poskytnúť náhradu časti výdavkov za elektrickú energiu, vykurovanie, chladenie, vodu, plyn a iných výdavkov spojených s užívaním bytu.

§ 32

Ďalšie podrobnosti poskytovania náhrad a plnení podľa § 20 až 28 a § 31 môže ustanoviť všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo zahraničných vecí.

§ 32a

(1) Zamestnancovi s miestom výkonu práce dohodnutom v pracovnej zmluve v zahraničí, ak predpokladaný čas výkonu práce v zahraničí je dlhší ako šesť kalendárnych mesiacov a zamestnávateľom zamestnanca je príspevková organizácia štátu, ktorej objem výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania je vyšší ako príspevok z rozpočtu zriaďovateľa, patrí náhrada výdavkov a plnenia podľa § 19 až 32.

(2) Zamestnancovi podľa odseku 1 patrí náhrada výdavkov spojených s pobytom manžela v sume dvojnásobku až triaplnásobku minimálnej mzdy^{19b)} v prepočte na cudziu menu, náhrada výdavkov spojených s pobytom dieťaťa v sume minimálnej mzdy až dvojnásobku minimálnej mzdy^{19b)} v prepočte na cudziu menu a náhrada výdavkov spojených s doplnením šatníka v sume

trojnásobku až päťnásobku minimálnej mzdy;^{19b)} suma náhrad sa dohodne v pracovnej zmluve. Prepočet slovenskej meny na cudziu menu sa vykoná kurzom podľa osobitného predpisu.^{19c)}

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o zamestnanca, ktorého predpokladaný čas výkonu práce v zahraničí je kratší ako šesť kalendárnych mesiacov; za tento čas zamestnancovi patria cestovné náhrady ako pri zahraničnej pracovnej ceste.

§ 32b

Na zamestnanca s miestom výkonu práce v zahraničí, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis,¹³⁾ ktorého zamestnávateľ nevysla do miesta dočasného vyslania zo Slovenskej republiky alebo ktorému zamestnávateľ nezabezpečuje vyslanie, sa ustanovenia § 19 až 32a nevzťahujú.

§ 33

Na zamestnanca, ktorý pôsobí v zahraničí v rámci mierovej misie, o ktorej vyslaní rozhodla vláda Slovenskej republiky alebo s ktorej vyslaním vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky, sa nevzťahujú ustanovenia § 19 až 32 okrem poskytovania náhrad výdavkov pri pracovných cestách v zahraničí (§ 19 ods. 3 a 4) a náhrad liečebných výdavkov za nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť poskytnutú zamestnancovi v zahraničí (§ 25).

§ 33a

(1) Na zamestnanca, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis¹³⁾ a ktorý vykonáva výchovno-vzdelávaciu činnosť v Európskej škole v zahraničí,^{19d)} sa nevzťahujú ustanovenia § 19 až 32a okrem poskytovania náhrad výdavkov podľa § 19 ods. 3 a 4, § 22 ods. 1 a 2, § 26 ods. 1 a § 27.

(2) Zamestnancovi podľa odseku 1 ďalej patrí náhrada preukázaných výdavkov za poistenie nevyhnutných liečebných nákladov v zahraničí podľa § 11; náhrada patrí zamestnancovi aj za poistenie manžela a dieťaťa.

(3) Zamestnancovi podľa odseku 1 možno poskytnúť náhradu

- a) preukázaných cestovných výdavkov, ktoré vznikli jeho manželovi a deťom z dôvodu ich nasledovania zamestnanca do miesta dočasného vyslania,
- b) výdavkov spojených s evakuáciou, ktoré vznikli jeho manželovi a deťom podľa § 26 ods. 2,
- c) preukázaných cestovných výdavkov za cestu do Slovenskej republiky a späť z dôvodu účasti na pohrebe člena rodiny podľa § 28 ods. 1 a 2.

PIATA ČASŤ SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 34

Náhrady podľa tohto zákona možno paušalizovať. Pri výpočte paušálnej sumy zamestnávateľ vychádza z priemerných podmienok rozhodujúcich na poskytovanie náhrad zamestnancovi alebo skupine zamestnancov. Ak sa zmenia podmienky, za ktorých sa paušálna suma určila, je zamestnávateľ povinný túto sumu preskúmať a upraviť. Pri výpočte paušálnej sumy je zamestnávateľ povinný prihliadať na zákonné nároky zamestnanca, ako aj na jeho oprávnené záujmy.

§ 35

(1) Ak tento zákon požaduje preukázanie výdavkov a zamestnanec ich nepreukáže, môže mu zamestnávateľ poskytnúť náhrady v ním uznannej sume s prihliadnutím na určené podmienky

pracovnej cesty (§ 3).

(2) Náhrada cestovných výdavkov za miestnu pravidelnú verejnú dopravu patrí zamestnancovi v preukázanej sume (§ 4) alebo v paušálnej sume určenej zamestnávateľom (§ 34), alebo v sume určenej zamestnávateľom podľa ceny cestovného lístka, ktorá platila v čase uskutočnenia pracovnej cesty.

§ 36

(1) Ak zamestnanec požiada o poskytnutie preddavku na náhrady podľa tohto zákona, je zamestnávateľ povinný mu tento preddavok do sumy predpokladaných náhrad poskytnúť. Zamestnávateľ môže zamestnancom, ktorým častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, poskytnúť preddavok jedným rozhodnutím

- a) pre viacerých zamestnancov,
- b) na viacero pracovných ciest zamestnanca.

(2) Zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste preddavok v cudzej mene v rozsahu a v sume podľa predpokladaného času trvania a podmienok zahraničnej pracovnej cesty. Preddavok v cudzej mene alebo jeho časť môže zamestnávateľ po dohode so zamestnancom poskytnúť aj formou cestovného šeku, zapožičaním medzinárodnej bankovej platobnej karty zamestnávateľa alebo prevodom na účet zamestnanca vedený v banke alebo pobočke zahraničnej banky v cudzej mene.²⁰⁾ Zamestnávateľ sa môže so zamestnancom dohodnúť na poskytnutí preddavku na stravné v inej cudzej mene, ako je mena ustanovená opatrením ministerstva financií pre príslušnú krajinu. Výška preddavku na stravné sa určí prepočtom hodnoty stravného v slovenskej mene na dohodnutú cudziu menu podľa kurzu vyhláseného Národnou bankou Slovenska^{20a)} platného v deň určenia sumy preddavku.

(3) Zamestnanec je povinný do desiatich pracovných dní po dni skončenia pracovnej cesty predložiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie pracovnej cesty a tiež vrátiť nevyúčtovaný preddavok. Zamestnávateľ môže zamestnancom, ktorým častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, vo vnútornom predpise určiť dlhší čas na predloženie písomných dokladov potrebných na vyúčtovanie pracovnej cesty a vrátenie nevyúčtovaného preddavku, najdlhšie však do 30 kalendárnych dní po dni skončenia pracovnej cesty.

(4) Zamestnávateľ je povinný do desiatich pracovných dní odo dňa predloženia písomných dokladov vykonať vyúčtovanie pracovnej cesty zamestnanca a uspokojiť jeho nároky. Zamestnávateľ môže zamestnancom, ktorým častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, vo vnútornom predpise určiť dlhší čas na vyúčtovanie pracovnej cesty, najdlhšie však do 30 kalendárnych dní odo dňa predloženia písomných dokladov.

(5) Sumu, o ktorú bol poskytnutý preddavok v cudzej mene pri zahraničnej pracovnej ceste vyšší, ako sú nároky zamestnanca, vracia zamestnanec zamestnávateľovi v cudzej mene, v ktorej mu zamestnávateľ poskytol preddavok; po dohode so zamestnávateľom môže zamestnanec vrátiť túto sumu alebo jej časť v inej cudzej mene, na ktorú zamestnanec túto menu v zahraničí zamenil, alebo v slovenskej mene.

(6) Sumu, o ktorú bol poskytnutý preddavok v cudzej mene pri zahraničnej pracovnej ceste nižší, ako sú nároky zamestnanca, poskytuje zamestnávateľ zamestnancovi v cudzej mene, v ktorej mu zamestnávateľ poskytol preddavok; po dohode so zamestnancom môže zamestnávateľ túto sumu alebo jej časť poskytnúť v inej cudzej mene alebo v slovenskej mene.

(7) Pri vyúčtovaní zahraničnej pracovnej cesty sa celkový nárok zamestnanca v cudzej mene v prípade potreby zaokrúhľuje na celú jednotku platidla (bankovky alebo mince) bežne prijímaného alebo vydávaného bankami alebo pobočkami zahraničných bánk.²⁰⁾ To neplatí, ak sa zamestnanec

a zamestnávateľ dohodnú na vrátení alebo poskytnutí sumy vyúčtovaného preddavku alebo jej časti v slovenskej mene.

§ 37

Čas, ktorý na pracovnej ceste spadá do pracovného času zamestnanca, strávený bez jeho zavinenia inak ako plnením pracovných úloh, sa na účely tohto zákona považuje za výkon práce.

§ 37a

Za zamestnanca sa na účely štvrtej časti považuje aj sudca a prokurátor podľa osobitného predpisu.²¹⁾

ŠIESTA ČASŤ PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 38

(1) Ministerstvo bude pri ustanovení súm stravného (§ 5 ods. 2) vychádzať zo súm stravného platných bezprostredne pred dňom účinnosti tohto zákona a z údajov štatistického úradu o indexe cien jedál a nealkoholických nápojov v reštauračnom stravovaní.

(2) Ministerstvo bude pri ustanovení súm základných náhrad (§ 7 ods. 2) vychádzať zo súm základných sadzieb náhrad platných bezprostredne pred dňom účinnosti tohto zákona a z údajov štatistického úradu o indexe cien položiek spojených s nákupom a prevádzkou motorových vozidiel.

(3) Ministerstvo financií vydá opatrenie, ktorým sa ustanovia základné sadzby stravného v cudzej mene podľa § 13 ods. 2 a 3 tak, aby nadobudlo účinnosť spolu s týmto zákonom. Opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia.⁶⁾

§ 38a

(1) Zamestnancovi, ktorému už bola poskytnutá jednorazová náhrada preukázaných zvýšených výdavkov spojených s doplnením šatníka a obuvi podľa doterajších predpisov, jednorazová náhrada preukázaných zvýšených výdavkov spojených s doplnením šatníka a obuvi podľa § 23 pri ďalších dočasných vyslaniach nepatrí.

(2) Miera krátenia stravného pri zahraničnej pracovnej ceste dohodnutá podľa § 13 ods. 6 pred 1. aprílom 2005 sa upraví podľa tohto zákona.

§ 39

Zrušujú sa:

1. zákon č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 53/1996 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 323/1996 Z. z.,
2. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 170/1993 Z. z. o poskytovaní náhrad niektorých výdavkov zamestnancom zahraničnej služby v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 189/1996 Z. z. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/2002 Z. z.

§ 40

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2002 okrem § 21, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2003.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

- 1) Napríklad zákon č. 380/1997 Z. z. o peňažných náležitostiach vojakov v znení zákona č. 563/2001 Z. z., zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.
- 1a) Napríklad § 536 až 576, § 642 až 651 Obchodného zákonníka, zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, § 631 až 656 Občianskeho zákonníka, § 39 zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon).
- 2) Zákon č. 435/2000 Z. z. o námornej plavbe.
- 3) Zákon č. 135/1982 Zb. o hlásení a evidencii pobytu občanov v znení zákona č. 441/2001 Z. z. § 3 až 8 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 4) § 115 Občianskeho zákonníka.
- 5) Zákonník práce.
Zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.
- 6) § 4 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
- 7) § 58 Zákonníka práce.
- 7a) Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 8) § 46 Zákonníka práce.
§ 16 zákona č. 312/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 9) § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 10) Zákonník práce.
- 13) Zákon č. 312/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 369/2004 Z. z.
- 14) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 157/1964 Zb. o Viedenskom dohovore o diplomatických stykoch.
- 14a) Zákon č. 312/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov. Zákon č. 553/2003 Z. z. v znení zákona č. 369/2004 Z. z. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.
- 14b) § 5 zákona č. 595/2003 Z. z. v znení zákona č. 177/2004 Z. z.
- 14c) § 6 zákona č. 595/2003 Z. z.
- 15) Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.
- 16) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.
Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku v znení neskorších predpisov.
- 17) Príloha č. 4 k zákonu Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 18) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 79/1997 Z. z. o opatreniach na predchádzanie prenosným ochoreniam v znení vyhlášky č. 54/2000 Z. z.
- 19) § 3 a 5 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 19a) § 12 písm. a) a § 13 ods. 2 zákona č. 580/2004 Z. z. v znení zákona č. 718/2004 Z. z.

19b) § 2 ods. 1 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.

19c) § 7 ods. 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

19d) Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 597/2004 Z. z. o uzavretí Dohovoru, ktorým sa definuje štatút Európskych škôl.

20) § 2 ods. 1 a 5 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

20a) § 28 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska.

21) § 13c zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 530/2004 Z. z.

§ 9 ods. 6 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení zákona č. 530/2004 Z. z.

